

USTAWA

z dnia 10 stycznia 2003 r.

o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw ciekłych

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady organizacji i działania systemu monitorowania i kontrolowania jakości paliw ciekłych przeznaczonych do stosowania w pojazdach, w celu ograniczania negatywnych skutków oddziaływania tych paliw na zdrowie i środowisko.

Art. 2. Przepisów ustawy nie stosuje się do paliw ciekłych znajdujących się w stacjach paliwowych zlokalizowanych na terenach zamkniętych w rozumieniu ustawy z dnia 17 maja 1989 r. — Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2000 r. Nr 100, poz. 1086 i Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 110, poz. 1189, Nr 115, poz. 1229 i Nr 125, poz. 1363).

Art. 3. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) „przedsiębiorca” — przedsiębiorcę, o którym mowa w ustawie z dnia 19 listopada 1999 r. — Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 101, poz. 1178, z późn. zm.¹⁾), wykonującego działalność gospodarczą w zakresie obrotu paliwami ciekłymi;
- 2) „inspektor” — inspektora w rozumieniu ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2001 r. Nr 4, poz. 25 i Nr 110, poz. 1189 oraz z 2002 r. Nr 135, poz. 1145 i Nr 166, poz. 1360);

---

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 86, poz. 958 i Nr 114, poz. 1193, z 2001 r. Nr 49, poz. 509, Nr 67, poz. 679, Nr 102, poz. 1115 i Nr 147, poz. 1643 oraz z 2002 r. Nr 1, poz. 2, Nr 115, poz. 995 i Nr 130, poz. 1112.

- 3) „paliwa ciekłe” — benzyny silnikowe stosowane w pojazdach wyposażonych w silniki z zapłonem iskrowym oraz samochodowy olej napędowy stosowany w pojazdach wyposażonych w silniki z zapłonem samoczynnym;
- 4) „pojazd” — pojazd, o którym mowa w ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. — Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 98, poz. 602, z późn. zm.²⁾), wyposażony w silnik z zapłonem iskrowym albo w silnik z zapłonem samoczynnym;
- 5) „obróć” — zaopatrywanie pojazdów w paliwa ciekłe na stacjach paliwowych;
- 6) „stacja paliwowa” — zespół urządzeń służących do zaopatrywania pojazdów w paliwa ciekłe przez przedsiębiorcę;
- 7) „akredytowane laboratorium” — laboratorium, które uzyskało akredytację na zasadach określonych w przepisach o systemie oceny zgodności, do wykonywania badań objętych systemem określonym w ustawie;
- 8) „próbka” — paliwo ciekłe pobrane do badań przez inspektora na stacji paliwowej zgodnie z właściwymi przepisami.

Art. 4. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, wymagania jakościowe dla paliw ciekłych, biorąc pod uwagę postanowienia właściwych norm w tym zakresie.

Art. 5. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, metody badań jakości paliw ciekłych, biorąc pod uwagę postanowienia właściwych norm w tym zakresie.

Art. 6. 1. Jeżeli wystąpią na rynku nadzwyczajne zdarzenia skutkujące zmianą warunków zaopatrzenia w ropę naftową lub jej produkty, powodujące utrudnienia w przestrzeganiu przez producentów paliw ciekłych wymagań jakościowych, minister właściwy do spraw gospodarki niezwłocznie informuje o tych zdarzeniach Komisję Europejską.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw gospodarki może wystąpić do Komisji Europejskiej o wyrażenie zgody na czasowe stosowanie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych innych niż określone w przepisach wydanych na podstawie art. 4.

3. Po uzyskaniu zgody, o której mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw gospodarki może, w drodze rozporządzenia, określić na czas oznaczony, nie dłuższy niż 6 miesięcy, wymagania jakościowe dla paliw ciekłych inne niż określone w przepisach wydanych na podstawie art. 4, biorąc pod uwagę ochronę zdrowia, środowi-

ska oraz wpływ stosowania paliw odpowiadających takim wymaganiom na eksploatację pojazdów.

4. Minister właściwy do spraw gospodarki w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 3, ustali:

- 1) rodzaj oznaczenia numerycznego umożliwiającego identyfikację paliw ciekłych lub grup tych paliw oraz ich nazwy;
- 2) wymagania dotyczące poszczególnych paliw ciekłych lub grup tych paliw;
- 3) terminy obowiązywania wymagań jakościowych dla poszczególnych paliw ciekłych lub grup tych paliw.

Art. 7. Zabrania się obrotu paliwami ciekłymi niespełniającymi wymagań jakościowych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 4 oraz art. 6 ust. 3.

Rozdział 2

System monitorowania i kontrolowania jakości paliw ciekłych

Art. 8. 1. Tworzy się System Monitorowania i Kontrolowania Jakości Paliw Ciekłych, zwany dalej „Systemem”, którego celem jest przeciwdziałanie wprowadzaniu do obrotu paliw ciekłych niespełniających wymagań jakościowych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 4 albo art. 6 ust. 3.

2. Do zadań Systemu należy kontrolowanie jakości paliw ciekłych wprowadzanych do obrotu oraz rejestrowanie i przetwarzanie informacji w tym zakresie.

3. System jest finansowany z budżetu państwa.

Art. 9. 1. Systemem zarządza Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej „Zarządzającym”.

2. Do zadań Zarządzającego należy:

- 1) prowadzenie wykazu stacji paliwowych, sporządzonego na podstawie danych udostępnianych przez Główny Urząd Statystyczny oraz przez urzędy wojewódzkie;
- 2) nadawanie numerów identyfikacyjnych stacjom paliwowym na potrzeby Systemu;
- 3) prowadzenie wykazu akredytowanych laboratoriów, sporządzonego na podstawie danych udostępnianych przez Polskie Centrum Akredytacji;
- 4) ustalanie programów kontroli jakości paliw ciekłych;
- 5) akceptowanie planów kontroli jakości paliw ciekłych przedstawianych przez Głównego Inspektora Inspekcji Handlowej;
- 6) ustalanie sposobu oznaczania próbki, w celu umożliwienia identyfikacji stacji paliwowej w trakcie przeprowadzanych badań;
- 7) opracowywanie rocznych zbiorczych raportów, o których mowa w art. 19 ust. 1 i 3;
- 8) gromadzenie i przetwarzanie danych statystycznych dotyczących jakości paliw ciekłych wprowadzanych do obrotu na potrzeby Systemu.

3. Dokumenty, o których mowa w ust. 2 pkt 4—6, oraz terminy przeprowadzania kontroli podlegają ochronie na zasadach i w trybie określonym w przepisach o ochronie informacji niejawnych.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 123, poz. 779 i Nr 160, poz. 1086, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 133, poz. 872, z 1999 r. Nr 106, poz. 1216, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 43, poz. 483 i Nr 53, poz. 649, z 2001 r. Nr 27, poz. 298, Nr 106, poz. 1149, Nr 110, poz. 1189, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1371, Nr 129, poz. 1444 i Nr 130, poz. 1452, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 74, poz. 676, Nr 89, poz. 804, Nr 113, poz. 984, Nr 183, poz. 1524, Nr 199, poz. 1671, Nr 216, poz. 1825 i 1826 i Nr 238, poz. 2021 oraz z 2003 r. Nr 7, poz. 79.

4. Zarządzający realizuje swoje zadania przy pomocy Inspekcji Handlowej.

Art. 10. Do przeprowadzania kontroli, postępowania kontrolnego oraz pobierania i badania próbek w zakresie nieuregulowanym w ustawie stosuje się przepisy o Inspekcji Handlowej.

Art. 11. 1. Kontrolę jakości paliw ciekłych będących przedmiotem obrotu wszczynają i przeprowadza inspektor.

2. Inspektor jest uprawniony do pobrania próbek ze zbiornika paliwa ciekłego lub z urządzenia służącego do dystrybucji paliw ciekłych, znajdujących się na stacji paliwowej.

Art. 12. 1. W toku postępowania kontrolnego inspektor pobiera na stacji paliwowej próbki w liczbie nie mniejszej niż trzy.

2. Jedną z pobranych próbek, zwaną dalej „rozjemczą próbką kontrolną”, po jej oznakowaniu w sposób umożliwiający jej identyfikację oraz po zaplombowaniu, inspektor pozostawia u kontrolowanego przedsiębiorcy.

3. Rozjemczą próbkę kontrolną przedsiębiorca jest obowiązany przechowywać, w warunkach uniemożliwiających zmianę jakości paliwa ciekłego i jego cech charakterystycznych, do czasu jej zwolnienia przez inspektora.

4. Pozostałe próbki inspektor plombuje i oznacza w sposób ustalany przez Zarządzającego.

Art. 13. 1. Po zakończeniu czynności, o których mowa w art. 12 ust. 4, inspektor sporządza protokół pobrania próbek.

2. Protokół, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) pieczęć urzędową;
- 2) numer protokołu;
- 3) oznaczenie przedsiębiorcy, u którego pobrano próbki;
- 4) numer identyfikacyjny stacji paliwowej, o którym mowa w art. 9 ust. 2 pkt 2;
- 5) datę pobrania próbek;
- 6) określenie miejsca pobrania próbek;
- 7) informacje o:
  - a) oznakowaniu rozjemczej próbki kontrolnej,
  - b) numerze plomby nałożonej na pojemniku, do którego pobrano rozjemczą próbkę kontrolną;
- 8) wskazanie przepisów lub dokumentów normalizacyjnych, o których mowa w ustawie z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej, na podstawie których pobrano i zabezpieczono próbki;
- 9) informacje o objętości paliwa ciekłego znajdującego się w zbiornikach, z których pobrano próbki;
- 10) imię, nazwisko i stanowisko służbowe inspektora pobierającego próbki;
- 11) podpisy:
  - a) przedsiębiorcy albo jego przedstawiciela,
  - b) inspektora pobierającego próbki.

3. Protokół, o którym mowa w ust. 1, sporządza się w dwóch egzemplarzach, z których jeden otrzymuje przedsiębiorca lub jego przedstawiciel, a drugi egzemplarz inspektor dołącza do akt sprawy.

4. Odmowa podpisania protokołu przez przedsiębiorcę lub jego przedstawiciela nie stanowi przeszkody do przekazania pobranych próbek do badań.

Art. 14. Inspektor jest obowiązany sporządzić także protokół pobrania próbek, przeznaczony do użytku wewnętrznego Inspekcji Handlowej, zawierający:

- 1) numer protokołu, o którym mowa w art. 13 ust. 1;
- 2) numer identyfikacyjny stacji paliwowej, o którym mowa w art. 9 ust. 2 pkt 2;
- 3) informacje o:
  - a) oznakowaniu rozjemczej próbki kontrolnej,
  - b) oznaczeniu próbki uniemożliwiającym identyfikację stacji paliwowej, z której ją pobrano, przekazywanej do akredytowanego laboratorium;
- 4) podpis inspektora pobierającego próbki.

Art. 15. 1. Inspektor niezwłocznie dostarcza pobrane próbki do laboratorium określonego w planie kontroli, o którym mowa w art. 9 ust. 2 pkt 5, w warunkach uniemożliwiających zmianę jakości paliwa ciekłego i jego cech charakterystycznych.

2. Jedną z próbek dostarczonych do akredytowanego laboratorium stanowi próbkę kontrolną laboratorium, a pozostałe próbki przeznacza się do badań.

Art. 16. 1. Akredytowane laboratoria przeprowadzają badania pobranych próbek na podstawie umowy zawartej z Głównym Inspektorem Inspekcji Handlowej.

2. Umowa, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać co najmniej postanowienia dotyczące liczby próbek przekazywanych do badań, terminu wykonania badań, rodzaju materiałów lub urządzeń używanych w toku przeprowadzanych badań, sposobu rozliczeń za wykonane badania, odpowiedzialności stron za niedotrzymanie warunków umowy, okresu jej obowiązywania i warunków rozwiązania.

3. Wyniki badań pobranych próbek stosuje się do jakości całej partii paliwa ciekłego znajdującego się w zbiornikach stacji paliwowej, z których pobrano próbki.

Art. 17. 1. Kierownik akredytowanego laboratorium jest obowiązany do przekazania właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi Inspekcji Handlowej, niezwłocznie po zakończeniu badań, protokołu zawierającego wyniki badań próbek wraz z ich analizą.

2. Akredytowane laboratorium jest obowiązane przechowywać dostarczone próbki, w warunkach uniemożliwiających zmianę jakości paliwa ciekłego i jego cech charakterystycznych, do czasu ich zwolnienia przez inspektora.

Art. 18. 1. Wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej sporządza analizy wyników kontroli jakości paliw ciekłych na podstawie protokołów, o których mowa w art. 17 ust. 1, a także okresowe sprawozdania i roczne raporty zawierające wyniki badań pobranych próbek.

2. Analizy, sprawozdania i roczne raporty, o których mowa w ust. 1, Główny Inspektor Inspekcji Handlowej przekazuje Zarządzającemu.

Art. 19. 1. Zarządzający na podstawie analiz, sprawozdań i rocznych raportów, o których mowa w art. 18 ust. 1, sporządza roczny zbiorczy raport dotyczący jakości paliw ciekłych wprowadzonych do obrotu.

2. Zbiorczy raport, o którym mowa w ust. 1, Zarządzający przedstawia Radzie Ministrów corocznie, w terminie do dnia 31 maja następnego roku.

3. Na podstawie dokumentów, o których mowa w ust. 1, Zarządzający sporządza corocznie dla Komisji Europejskiej zbiorczy raport dotyczący jakości paliw ciekłych wprowadzonych do obrotu i przekazuje go w terminie do dnia 30 czerwca następnego roku.

Art. 20. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób wyznaczania stacji paliwowych, w których dokonywana będzie kontrola, w tym minimalną liczbę tych stacji,
- 2) okresy monitorowania jakości paliw ciekłych,
- 3) sposób podziału terytorium kraju do celów monitorowania jakości paliw ciekłych,
- 4) wzór raportu, o którym mowa w art. 19 ust. 1,
- 5) wzór raportu, o którym mowa w art. 19 ust. 3

— uwzględniając konieczność prewencyjnego oddziaływania Systemu oraz niezbędne informacje zawarte w sporządzanych raportach.

Rozdział 3

Przepisy karne

Art. 21. 1. Kto dokonuje obrotu paliwami ciekłymi niespełniającymi wymagań jakościowych określonych

w przepisach wydanych na podstawie art. 4, podlega grzywnie albo karze pozbawienia wolności do lat 3.

2. Tej samej karze podlega dokonujący obrotu paliwami ciekłymi, które nie spełniają wymagań jakościowych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 6 ust. 3.

Art. 22. 1. Kto uniemożliwia lub utrudnia inspektorowi przeprowadzenie kontroli albo usuwa dowody lub paliwa ciekłe zabezpieczone w trakcie kontroli, o której mowa w art. 11 ust. 1, podlega karze grzywny.

2. Orzekanie w sprawach o czyny określone w ust. 1 następuje w trybie postępowania w sprawach o wykroczenia.

Rozdział 4

Przepisy końcowe

Art. 23. 1. Przepisy art. 6 w zakresie informowania Komisji Europejskiej o wystąpieniu na rynku nadzwyczajnych zdarzeń skutkujących zmianą warunków zaopatrzenia w ropę naftową lub jej produkty oraz wyrażania zgody przez Komisję Europejską na czasowe stosowanie innych wymagań jakościowych dla paliw ciekłych stosuje się od dnia uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.

2. Przepis art. 19 ust. 3 stosuje się od dnia uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.

Art. 24. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2004 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*